

Suvestinė redakcija nuo 2015-01-01 iki 2015-07-14

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1997, Nr. [108-2728](#), i. k. 0971010ISTAVIII-500

Nauja redakcija nuo 2013-01-01:

Nr. [XI-2271](#), 2012-10-03, Žin. 2012, Nr. 122-6126 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2271

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS
ĮSTATYMAS**

1997 m. lapkričio 6 d. Nr. VIII-500
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato valstybės ir savivaldybių institucijų kompetenciją užtikrinant gyvūnų, kaip juslių būtybių, gerovę ir apsaugą, fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų ir filialų (toliau – asmuo) pareigas gyvūnų apsaugos ir gerovės srityje, bepriziūrių gyvūnų gerovę ir apsaugą, bešeimininkių gyvūnų populiacijos mažinimo priemones, humaniško elgesio su gyvūnais reikalavimus, kad gyvūnai būtų apsaugoti nuo žiauraus elgesio, kankinimo ir kito neigiamo poveikio ir būtų užtikrintas žmonių saugumas.

2. Tais atvejais, kai Lietuvos Respublikos Seimo (toliau – Seimas) ratifikuotos tarptautinės sutartys nustato kitas gyvūnų gerovės ir apsaugos sąlygas, yra taikomos tarptautinių sutarčių sąlygos.

3. Laukinių gyvūnų gerovei ir apsaugai šio įstatymo nuostatos taikomos tiek, kiek to nereglamentuoja Lietuvos Respublikos laukinės gyvūnijos įstatymas.

4. Šiuo įstatymu įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai, nurodyti šio įstatymo priede.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-1147](#), 2014-09-23, paskelbta TAR 2014-09-30, i. k. 2014-13263

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Bandomasis gyvūnas** – eksperimentams ar kitiems mokslo tikslams veisiamas, auginamas, naudojamas ar numatomas naudoti gyvūnas.

2. **Bepriežiūris gyvūnas** – gyvūno laikytojo neprižiūrimas gyvūnas, kuris yra už gyvūno laikytojo valdomo gyvenamojo ar negyvenamojo pastato ar kitos teritorijos ribų.

3. **Bešeimininkis gyvūnas** – gyvūnas, kuris neturi savininko ar jis nežinomas arba kurio savininkas atsisakė neperduodamas jo kitam savininkui.

4. **Gyvūnas** – bet kokios rūšies ūkinis ar laukinis gyvūnas arba gyvūnas augintinis.

5. **Gyvūnas augintinis** – gyvūnas, laikomas estetiniams ir bendravimo poreikiams tenkinti.

6. **Gyvūno augintinio ženklavimas** – gyvūno augintinio žymėjimas išoriniu ženklu, tatuiruote ar mikroschema.

7. **Gyvūno laikymas** – gyvūno gyvenimo, mitybos, zoohigienos sąlygų sudarymas.

8. **Gyvūno laikytojas** – asmuo, kuris yra gyvūno savininkas ar jį laiko atlygintinai ar neatlygintinai.

9. **Gyvūno nugaišinimas** – gyvūno nužudymas veterinariniais vaistais.

10. **Gyvūno nužudymas** – gyvybės atėmimas gyvūnui.

11. **Gyvūno registravimas** – gyvūno duomenų įrašymas į tam tikrų gyvūnų registro duomenų

bazę.

12. **Gyvūno savininkas** – asmuo, kuriam nuosavybės teise priklauso gyvūnas.
13. **Gyvūnų apsauga** – priemonės gyvūnų gerovei užtikrinti.
14. **Gyvūnų augintinių veisėjas** – asmuo, turintis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatyta tvarka išduotą leidimą veisti gyvūnus augintinius verslo tikslais.
15. **Gyvūnų gerovė** – optimalus gyvūnų fiziologinių ir etologinių poreikių tenkinimas.
16. **Gyvūnų globa** – asmens veikla, skirta gyvūno gerovei ir apsaugai užtikrinti.
17. **Gyvūnų globėjas** – asmuo, atitinkantis teisės aktų nustatytus reikalavimus ir užsiimantis bepriežiūrių ir bešeimininkių gyvūnų globa ir (ar) laikinąja gyvūnų globa.
18. **Gyvūnų globos namai** – asmuo, turintis teisės aktų nustatytus reikalavimus atitinkančias patalpas, kuriose gyvūnai laikomi, kol nugaiš (išskyrus atvejus, kai dėl gyvūnų sveikatos būklės ar agresyvumo juos būtina nugaišinti), bešeimininkiai ir bepriežiūriai gyvūnai – kol bus surasti nauji savininkai, sužeisti ar sergantys laukiniai gyvūnai – kol juos bus galima išleisti į laisvę.
19. **Kovinio šuns mišrūnas** – negrynaveislis šuo, kurio bent vienas iš tėvų yra kovinis šuo.
20. **Kovinis šuo** – kovoms išvestos veislės šuo, įrašytas į Kovinių šunų veislių sąrašą, kurį tvirtina Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius.
21. **Laikinoji gyvūnų globa (toliau – laikinoji globa)** – asmens veikla, kuria užtikrinama bešeimininkių ar bepriežiūrių gyvūnų gerovė ir apsauga, kol bus nustatytas jų savininkas ar laikytojas, laikantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 4.61 straipsnio 3 dalyje nustatytų terminų.
22. **Laukinis gyvūnas** – laisvėje gyvenantis arba nelaisvėje laikomas laukinio gyvūno rūšies bet kurios biologinio vystymosi stadijos individas.
23. **Pavojingas šuo** – pavojingos veislės šuo, įrašytas į Pavojingų šunų veislių sąrašą, kurį tvirtina Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius.
24. **Pavojingo šuns mišrūnas** – negrynaveislis šuo, kurio bent vienas iš tėvų yra pavojingas šuo.
25. **Prekiautojas gyvūnais** – asmuo, turintis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatyta tvarka išduotą leidimą prekiauti gyvūnais.
26. **Skerdimas** – kaip apibrėžta 2009 m. rugsėjo 24 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1099/2009 dėl žudomų gyvūnų apsaugos (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1099/2009) 2 straipsnio j punkte.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. [XII-1147](#), 2014-09-23, paskelbta TAR 2014-09-30, i. k. 2014-13263
27. **Ūkinis gyvūnas** – gyvūnas, laikomas ar veisiamas maistui, kailiams, vaistams ir kitai produkcijai gauti, darbo ir kitais ūkininkavimo tikslais.
28. **Verslinis gyvūnų augintinių veisimas** – teisės aktų nustatyta tvarka vykdomas gyvūnų augintinių dauginimas verslo tikslais.
29. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

3 straipsnis. Valstybės ir savivaldybių institucijų kompetencija

1. Gyvūnų gerovės ir apsaugos užtikrinimą pagal kompetenciją vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė), Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – Aplinkos ministerija) ar jos įgaliotos institucijos, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Sveikatos apsaugos ministerija) ar jos įgaliotos institucijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija), Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija (toliau – Švietimo ir mokslo ministerija), Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – Vidaus reikalų ministerija) ar jos įgaliotos institucijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija (toliau – Žemės ūkio ministerija) ar jos įgaliotos institucijos, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, savivaldybių administracijos.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija:

1) koordinuoja gyvūnų gerovės ir apsaugos valstybinių strategijų ir programų rengimą ir jas tvirtina;

2) įstatymų nustatyta tvarka sudaro tarptautines sutartis dėl gyvūnų gerovės ir apsaugos ir užtikrina jų vykdymą;

3) nustato ūkinių gyvūnų laikymo vietų registravimo ir jose laikomų ūkinių gyvūnų apskaitos ir ženklinimo tvarką;

4) atlieka kitas įstatymuose nustatytas funkcijas.

3. Aplinkos ministerija ar jos įgalios institucijos:

1) pagal kompetenciją formuoja valstybės politiką laukinių gyvūnų gerovės ir apsaugos srityje, padeda ją įgyvendinti įgaliotoms institucijoms;

2) tvirtina kartu su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba Laukinių gyvūnų naudojimo taisykles;

3) tvirtina medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisykles, kuriose nustato: medžiojamųjų gyvūnų rūšių sąrašą ir šių gyvūnų medžioklės terminus; draudžiamus ir leidžiamus medžioklės būdus ir jų taikymo terminus, draudžiamus ir leidžiamus naudoti įrankius bei kitus medžioklės reikalavimus;

4) kartu su Muitinės departamentu prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba tvirtina prekybos laukiniais gyvūnais taisykles;

5) informuoja ir konsultuoja suinteresuotus asmenis dėl laukinių gyvūnų gerovės ir apsaugos;

6) atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas.

4. Žemės ūkio ministerija ar jos įgalios institucijos:

1) pagal kompetenciją formuoja valstybės politiką ūkinių gyvūnų, gyvūnų augintinių gerovės ir apsaugos srityje, paveda ją įgyvendinti įgaliotoms institucijoms, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja, kaip ji įgyvendinama;

2) informuoja ir konsultuoja suinteresuotus asmenis dėl ūkinių gyvūnų, gyvūnų augintinių gerovės ir apsaugos;

3) nustato kačių, šunų ir šėškų bei kitų gyvūnų augintinių ženklinimo ir registravimo tvarką;

4) atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas.

5. Vidaus reikalų ministerija ar jos įgalios institucijos pagal kompetenciją užtikrina, kad būtų laikomasi gyvūnų laikymo reikalavimų.

6. Susisiekimo ministerija nustato gyvūnų vežimo visuomeninio transporto priemonėmis taisykles.

7. Švietimo ir mokslo ministerija:

1) įtraukia į formaliojo švietimo bendrojo ugdymo programas gyvūnų gerovės ir apsaugos temas;

2) atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas.

8. Sveikatos apsaugos ministerija ar jos įgalios institucijos:

1) renka ir apibendrina duomenis apie asmenis, kuriems buvo suteikta medicinos pagalba dėl gyvūno apkandžiojimo ar dėl kitokio sąlyčio su gyvūnais;

2) atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas.

9. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba:

1) pagal kompetenciją įgyvendina valstybės politiką gyvūnų gerovės ir apsaugos srityje;

2) tvirtina ūkinių gyvūnų laikymo reikalavimus ir kontroliuoja, kaip jie įgyvendinami;

3) nustato skerdžiamų ir kitu būdu nužudomų gyvūnų apsaugos reikalavimus ir kontroliuoja, kaip jie įgyvendinami;

4) tvirtina bandomųjų gyvūnų laikymo ir naudojimo reikalavimus ir kontroliuoja, kaip jie įgyvendinami, išduoda leidimus atlikti bandymus su gyvūnais;

5) tvirtina kovinių ir pavojingų veislių šunų sąrašus;

6) tvirtina pavojingų šunų įvežimo, įsigijimo, veisimo, dresavimo, prekybos ir laikymo

reikalavimus, taip pat kovinių šunų, kovinių šunų mišrūnų ir pavojingų šunų mišrūnų laikymo reikalavimus;

7) tvirtina reikalavimus gyvūnų globėjams, gyvūnų globos namams, gyvūnų augintinių veisėjams ir kontroliuoja, kaip jie įgyvendinami;

8) tvirtina prekybos ūkiniais gyvūnais ir gyvūnais augintiniais reikalavimus ir kontroliuoja, kaip jie įgyvendinami;

9) tvirtina gyvūnų vežėjų leidimų, vežamų gyvūnų prižiūrėtojų kompetencijos pažymėjimų išdavimo tvarką;

10) tvirtina veterinarinių procedūrų, kurias leidžiama atlikti specialiai apmokytiems asmenims, sąrašą ir nustato jų atlikimo tvarką;

11) rengia gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse tvarkos aprašą;

12) organizuoja kačių, šunų ir šėškų, taip pat pagal poreikį kitų gyvūnų augintinių registravimą ir ženklinimą;

13) tvirtina gyvūnų galimybes stimuliuojančių medžiagų, didinančių gyvūnų produktyvumą, darbingumą, sportinius rezultatus, naudojimo reikalavimus;

14) kontroliuoja, kaip įgyvendinami vežamų gyvūnų apsaugos reikalavimai;

15) informuoja ir konsultuoja suinteresuotus asmenis apie gyvūnų gerovės ir apsaugos reikalavimus;

16) atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas.

10. Savivaldybių administracijos:

1) pagal kompetenciją dalyvauja įgyvendinant gyvūnų gerovės ir apsaugos programas, informuoja ir skatina visuomenę globoti gyvūnus, išskyrus laukinius;

2) vadovaudamasi Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos patvirtintu gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse tvarkos aprašu, tvirtina gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse taisyklės ir kontroliuoja, kaip jos įgyvendinamos;

3) organizuoja bešeimininkių gyvūnų augintinių skaičiaus mažinimo savivaldybės teritorijoje veiklą, bepriežiurių ir bešeimininkių gyvūnų laikinąją globą, bepriežiurių gyvūnų grąžinimą savininkams;

4) gali steigti gyvūnų augintinių kapines ir organizuoti tokių kapinių priežiūrą;

5) išduoda leidimus įvežti, išigyti, laikyti, veisti pavojingus šunis ir jais prekiauti, vykdo kovinių šunų, kovinių šunų mišrūnų, pavojingų šunų ir pavojingų šunų mišrūnų laikymo kontrolę savivaldybės teritorijoje;

6) organizuoja kovinių šunų, kovinių šunų mišrūnų, pavojingų šunų ir pavojingų šunų mišrūnų paėmimą ir laikinąją globą;

7) atlieka kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas.

4 straipsnis. Žiaurus elgesys su gyvūnais ir jų kankinimas

1. Draudžiama žiauriai elgtis su gyvūnais ir juos kankinti, bet kokiomis priemonėmis tiesiogiai ar netiesiogiai propaguoti ir skatinti žiaurų elgesį su gyvūnais, jų kankinimą, kurstyti smurtą prieš gyvūnus.

2. Žiauriu elgesiu su gyvūnais, jų kankinimu laikomi šie veiksmai:

1) sąmoningas gyvūnų padarymas bešeimininkiais ar bepriežiūriais;

2) veterinarinės pagalbos nesuteikimas, kai gyvūnams tokia pagalba būtina;

3) gyvūnų gąsdinimas, sužeidimas ar nužudymas, išskyrus teisės aktuose numatytus atvejus;

4) gyvūnų naudojimas taikiniams;

5) gyvūnų kovų ar kovų su gyvūnais organizavimas, gyvūnų treniravimas kovoms;

6) zoofiliniai veiksmai su gyvūnais;

7) gyvūnų skerdimas jų neapsvaiginus, išskyrus teisės aktuose numatytus atvejus;

8) gyvūnų operavimas jų nenuskausminus, išskyrus teisės aktuose numatytus atvejus;

9) veterinarinės procedūros, siekiant pakeisti gyvūnų išvaizdą ar gyvūnų fiziologines

funkcijas (ausų, barzdelių, skiauterių, snapų, uodegų trumpinimas, balso stygų, ragų, nagų, sparnų, kanopų ir ilčių pažeidimas ar pašalinimas, plunksnų išpešimas ar pašalinimas kitu būdu ir kt.), pažeidžiant gyvūnų kūno dalių, minkštųjų audinių ar kaulų struktūrą, išskyrus gyvūnų kastravimą ir kitus teisės aktuose numatytus atvejus arba veterinarines procedūras, atliekamas veterinarijos gydytojo sprendimu dėl gyvūno sveikatos;

10) gyvūnų galimybes stimuliuojančių medžiagų, didinančių gyvūnų produktyvumą, darbingumą, sportinius rezultatus, naudojimas, išskyrus teisės aktuose leidžiamų medžiagų naudojimą ar kitus teisės aktuose numatytus atvejus;

11) gyvūnų sveikatai žalingų ar erzinančių cheminių medžiagų bei kitų priemonių ir įrenginių, sukeliančių gyvūnams baimę, stresą, kančias ar žalingas pasekmes jų sveikatai ir gerovei, naudojimas;

12) gyvūnų mokymas ir dresavimas, sukeliant jiems skausmą ir baimę, naudojant dirbtinai žalojančias ar skausmą, kančią sukeliančias priemones;

13) gyvūnų agresijos kitų gyvūnų ar žmonių atžvilgiu skatinimas dresuojant gyvūnus, išskyrus tarnybiniais tikslais naudojamų gyvūnų dresavimą;

14) gyvūnų veisimas, sukeliantis žalingas pasekmes gyvūnų sveikatai ir gerovei;

15) gyvūnų laikymas jų rūšies, amžiaus, fiziologijos ir elgsenos neatitinkančiomis teisės aktuose nustatytais sąlygomis;

16) netinkamų, žalingų gyvūnų laikymo, priežiūros ar darbo įrenginių taikymas gyvūnams;

17) nepakankamas gyvūnų šėrimas ar girdymas;

18) poilsio laiko gyvūnams nesuteikimas, atsižvelgiant į jų fiziologinius poreikius;

19) gyvūnų naudojimas kitiems gyvūnams šerti, išskyrus atvejus, kai šiuos gyvūnus būtina šerti gyvūnais pagal gyvūnų biologiją ir jų neįmanoma šerti kitaip (visais atvejais gyvūnų augintinių naudojimas gyvūnams šerti draudžiamas);

20) gyvūnų vežimas, pažeidžiant gyvūnų gerovę vežimo metu reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;

21) gyvūnų naudojimas reklamai, filmavimui, fotografavimui, parodose ir kituose renginiuose, jeigu dėl to gyvūnams sukeliamas skausmas, baimė, kančia, gyvūnai verčiami pranokti jų įgimtus gebėjimus ar yra luošinami;

22) laukinių gyvūnų, kurie buvo prižiūrėti žmogaus, paleidimas į laisvę, jeigu šie gyvūnai nebuvo tinkamai paruošti gyventi natūralioje aplinkoje;

23) gyvūno savininko ar laikytojo sutikimas atlikti šios dalies 1–22 punktuose nurodytus veiksmus ar sąlygų atlikti tokius veiksmus sudarymas;

24) kiti veiksmai, sukeliantys gyvūnų žūtį, skausmą, kančią, pavojų gyvūnų sveikatai ar gyvybei, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus.

3. Už žiaurų elgesį su gyvūnais ir gyvūnų kankinimą asmenys traukiami administracinėn ar baudžiamojon atsakomybėn.

4. Iš gyvūnų savininkų ar laikytojų, kurie kankina gyvūnus ar žiauriai elgiasi su jais, teismo sprendimu gyvūnai gali būti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka paimiti skersti, parduoti, perduoti kitam gyvūno laikytojui (įskaitant perdavimą gyvūnų globėjui) ar nugaišinti.

5. Kol teismas priims sprendimą dėl gyvūno, kuriam dėl žiauraus elgesio su juo ar jo kankinimo gresia suluošinimas ar žūtis, savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas asmuo, dalyvaujant Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos veterinarijos gydytojui ir policijos pareigūnui, jeigu būtina užtikrinti viešąją tvarką, turi paimiti tokį gyvūną ir perduoti jį gyvūnų globėjui.

5 straipsnis. Veiksmai, nelaikomi žiauriu elgesiu su gyvūnais ir jų kankinimu

1. Žiauriu elgesiu su gyvūnais ar jų kankinimu nelaikomi šie veiksmai:

1) akvakultūros gyvūnų gaudymas, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais;

2) gyvūnų medžiojimas, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais;

3) pagal su savivaldybės administracija suderintas kačių kastravimo programas laisvėje sugautų ir kastruotų bešeimininkių kačių paleidimas į laisvę;

4) gyvūnų kastravimas;

5) netyčinis gyvūno sužeidimas ar nužudymas;

6) gyvūnų nužudymas likviduojant gyvūnų užkrečiamąsias ligas, visuomenės sveikatos, gyvūnų sveikatos ir gerovės, aplinkos apsaugos tikslais, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais;

7) gyvūnų nužudymas neatidėliotinais atvejais, kai būtina nutraukti sunkiai sužeisto gyvūno kančias;

8) kitų poveikio priemonių, pašalinančių grėsmę, taikymas gyvūnams ar jų nužudymas, kai gresia realus pavojus žmogui ar kitam gyvūnui;

9) gyvūnų nugaišinimas, naudojant tik veterinarinius vaistus, kiti nugaišinimo būdai yra draudžiami;

10) graužikų, kenksmingų vabzdžių ir erkių naikinimas jiems naikinti skirtais metodais ir priemonėmis;

11) bandymų su gyvūnais atlikimas, turint Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos išduotą leidimą;

12) ūkinių gyvūnų skerdimas, prieš tai jų neapsvaiginus, religinėms apeigoms atlikti būtinais metodais, jeigu šie gyvūnai skerdžiami skerdykloje.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-1147](#), 2014-09-23, paskelbta TAR 2014-09-30, i. k. 2014-13263

2. Nugaišinti gyvūnus gali tik veterinarijos gydytojas, turintis veterinarijos praktikos licenciją, ar jo pavedimu – veterinarijos felčeris.

3. Esant šio straipsnio 1 dalies 7, 8 punktuose nurodytoms aplinkybėms, kai veterinarijos gydytojo pagalba nėra galima, arba kitais įstatymuose numatytais ypatingais atvejais, gyvūnus gali nužudyti kitas asmuo.

4. Šiame straipsnyje ir kituose teisės aktuose numatytais atvejais gyvūnas nužudomas taip, kad kuo mažiau fiziškai ir psichiškai kentėtų. Pasirenkamas toks gyvūno nužudymo būdas, kuris:

1) sukeltų greitą gyvūno sąmonės netekimą ir mirtį;

2) pradedamas stipriu bendros nejautos sukėlimu ir baigiamas procedūra, sukeliančia galutinę ir tikrą mirtį.

5. Prieš pašalinant gaišeną privaloma įsitikinti, kad gyvūnas yra nugaišęs.

ANTRASIS SKIRSNIS

GYVŪNŲ LAIKYMAS, REGISTRAVIMAS, ŽENKLINIMAS, GYDYMAS

6 straipsnis. Gyvūnų laikymas

Kiekvienas gyvūnas privalo būti laikomas ir prižiūrimas gyvūno rūšį, amžių, fiziologiją ir elgseną atitinkančiomis sąlygomis, pagal gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, užtikrinant, kad nebūtų varžoma gyvūno judėjimo laisvė ir gyvūnui nebūtų keliamas nepatogumo jausmas, skausmas ar kančia.

7 straipsnis. Gyvūnų registravimas ir ženklavimas

1. Atskirų rūšių gyvūnai privalo būti registruojami ir ženklinami pagal gyvūnų registravimą ir ženklavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

2. Katės, šunys ir šeškai privalo būti ženklinami mikroschemomis ir registruojami Gyvūnų augintinių registre.

TAR pastaba. 7 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2016-01-01.

3. Kiti gyvūnai augintiniai gali būti ženklinami mikroschemomis ir registruojami Gyvūnų augintinių registre.

4. Gyvūnų augintinių registro valdytoja – Žemės ūkio ministerija, tvarkytojos – valstybės įmonė Žemės ūkio informavimo ir kaimo verslo centras ir Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

5. Gyvūnų augintinių registro duomenys yra teikiami savivaldybių administracijoms neatlygintinai, o kitiems asmenims – įstatymų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

8 straipsnis. Kovinių ir pavojingų šunų įvežimas, įsigijimas, laikymas, veisimas, registravimas, ženklinimas, dresavimas ir prekyba jais

1. Lietuvos Respublikoje draudžiami koviniai šunys, kovinių ir pavojingų šunų mišrūnai.

2. Pavojingi šunys į Lietuvos Respubliką įvežami, įsigijami, laikomi, veisiami, registruojami, ženklinami, dresuojami, jais prekiaujama laikantis šio įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatų.

3. Asmenys, norintys įvežti, įsigyti, laikyti, veisti, parduoti pavojingus šunis, privalo turėti savivaldybės, kurioje asmenys nuolat gyvena, administracijos direktoriaus nustatyta tvarka išduotus leidimus.

4. Draudžiama išduoti nurodytus leidimus asmenims:

1) jaunesniems negu 18 metų;

2) įrašytiems į sveikatos priežiūros įstaigos įskaitą dėl alkoholizmo, narkomanijos ar psichinės ligos;

3) teistiems už tyčinius smurtinius nusikaltimus, jeigu teistumas neišnykęs arba nepanaikintas;

4) gyvenantiems kartu su asmenimis, nurodytais šios dalies 2 ir 3 punktuose.

5. Pavojingo šuns savininkas turi užtikrinti, kad tokio šuns laikymas nebus patikėtas šio straipsnio 4 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytiems asmenims.

6. Kai nustatomi šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose įtvirtinti pavojingų šunų įvežimo, įsigijimo, laikymo, veisimo, pardavimo reikalavimų pažeidimai, savivaldybės administracija, išdavusi šio straipsnio 3 dalyje nurodytą leidimą, privalo savivaldybės administracijos direktoriaus nustatyta tvarka paimti pavojingą šunį ir perduoti jį laikinai globoti gyvūnų globėjui, kol atsiradę pažeidimai bus pašalinti.

7. Jeigu šio straipsnio 6 dalyje nustatytu atveju paimtas pavojingas šuo kelia realią grėsmę žmonėms ar kitiems gyvūnams, jis gali būti nugaišinamas.

8. Jeigu šio straipsnio 6 dalyje nustatytu atveju pavojingas šuo buvo paimtas laikinajai globai ar buvo nugaišintas, tokio šuns savininkas privalo kompensuoti išlaidas, susijusias su šio šuns paėmimu, laikymu ir (ar) nugaišinimu.

9. Dresuoti pavojingus šunis gali tik asmenys, turintys dresuotojo kvalifikacijos patvirtinimo dokumentą, išduotą atitinkamos gyvūnų laikytojus vienijančios asociacijos.

10. Kovinius šunis, kovinių ir pavojingų šunų mišrūnus (tais atvejais, kai tokių šunų Lietuvos Respublikos įstatymai nedraudžia) bei pavojingus šunis laikyti daugiabučiuose namuose draudžiama.

9 straipsnis. Gyvūnų gydymas

1. Operuoti, gydyti gyvūnus ar atlikti kitas veterinarines procedūras gyvūnams turi teisę tik veterinarijos gydytojai, jeigu teisės aktuose nenustatyta kitaip.

2. Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nustatyta tvarka kai kurias veterinarines procedūras leidžiama atlikti specialiai apmokytiems asmenims.

3. Operacijos ir visos skausmą sukeliančios veterinarinės procedūros gyvūnui atliekamos tik jį nuskausminus, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus.

TREČIASIS SKIRSNIS GYVŪNŲ VEISIMAS, PREKYBA, VEŽIMAS

10 straipsnis. Gyvūnų veisimas

1. Gyvūnų augintinių veisimas turi būti tikslinis, planuojamas ir neatsitiktinis.
2. Asmenys, užsiimantys versliniu gyvūnų augintinių veisimu, privalo užtikrinti teisės aktuose nustatytų reikalavimų laikymąsi ir teisės aktuose nustatytais atvejais turėti veterinarinį patvirtinimą.
3. Gyvūnų augintinių savininkai, išskyrus asmenis, užsiimančius versliniu gyvūnų augintinių veisimu, privalo užtikrinti, kad jų laikomi gyvūnai augintiniai nesidaugintų, išskyrus atvejus, kai jie užtikrina gyvūnų augintinių jauniklių perdavimą naujiems savininkams (neįskaitant jų perdavimo gyvūnų globėjui) arba rūpinasi jais patys.
4. Perduodant kates, šunis ar šeškus, taip pat šių gyvūnų jauniklius kitam savininkui, šie gyvūnai turi būti paženklinami mikroschema ir užregistruoti Gyvūnų augintinių registro duomenų bazėje.

TAR pastaba. 10 straipsnio 4 dalis įsigalioja 2016-01-01.

5. Draudžiama veisti genetiškai nevisaverčius gyvūnus augintinius su akivaizdžiai matomomis genetinėmis ligomis, apsigimimais ar patologijomis.

6. Draudžiama kryžminti skirtingų laukinių rūšių gyvūnus, taip pat laukinių ir gyvūnų augintinių rūšių gyvūnus, išskyrus pagal patvirtintas programas atliekamus mokslinius eksperimentus.

7. Kiti gyvūnai veisiami pagal jų veisimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

11 straipsnis. Gyvūnų vežimas

Gyvūnai turi būti vežami taip, kad kelionės metu nesusižalotų, nepatirtų nereikalingo streso ir būtų užtikrintas jų saugumas. Transporto priemonių konteineriai, kuriuose vežami gyvūnai, turi būti pakankamo ploto ir aukščio, atsižvelgiant į gyvūnų rūšį, dydį ir planuojamos kelionės pobūdį.

12 straipsnis. Prekyba gyvūnais ir kitoks jų perdavimas

1. Prekyba atskirų rūšių gyvūnais turi būti vykdoma vadovaujantis jų prekybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu nustatytose vietose.

2. Prekiautojai gyvūnais, gyvūnų prekybai naudojamos patalpos teisės aktuose nustatytais atvejais turi turėti veterinarinį patvirtinimą.

3. Draudžiama parduoti ar kitaip perleisti nuosavybės teises į gyvūnus jaunesniems negu 16 metų amžiaus asmenims be jų tėvų (globėjų) sutikimo.

4. Draudžiama parduoti neženklintus ir neregistruotus gyvūnus, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka taikomas privalomas ženklavimas ir registravimas.

KETVIRTASIS SKIRSNIS BEŠEIMININKIAI IR BEPRIEŽIŪRIAI GYVŪNAI

13 straipsnis. Bešeimininkiai ir be priežiūros gyvūnai

1. Savivaldybės teritorijoje sugautų bešeimininkių ir be priežiūros gyvūnų bei bešeimininkių ir be priežiūros gyvūnų, apie kuriuos praneša juos sulaikę asmenys, negalintys laikyti šių gyvūnų, laikinąją globą organizuoja savivaldybės administracija savivaldybės administracijos direktoriaus nustatyta tvarka.

2. Savivaldybės administracija savivaldybės administracijos direktoriaus nustatyta tvarka pagal kompetenciją dalyvauja įgyvendinant gyvūnų globos organizacijų rengiamas bešeimininkių kačių kastravimo programas.

3. Gaudant bešeimininkius ir be priežiūros gyvūnus turi būti užtikrinama, kad gaudomi gyvūnai kuo mažiau fiziškai ir psichiškai kentėtų.

4. Sugautos kastruotos ir išoriniu žymeniu pažymėtos bešeimininkės katės turi būti nedelsiant

paleidžiamos, išskyrus atvejus, kai įtariama, kad jos serga ar yra suluošintos.

14 straipsnis. Savivaldybių administracijų organizuojama bešeimininkų ir bepriežiūrių gyvūnų laikinoji globa

1. Visi bešeimininkiai ir bepriežiūriai gyvūnai augintiniai, kurių gaudymą organizuoja savivaldybės administracija arba apie kuriuos praneša juos sulaukę asmenys, negalintys laikyti bešeimininkų ar bepriežiūrių gyvūnų augintinių, perduodami globoti gyvūnų globėjui, o bešeimininkiai ar bepriežiūriai ūkiniai gyvūnai – galinčiam laikinai globoti ūkinį gyvūną ūkinių gyvūnų laikytojui.

2. Pasibaigus Civilinio kodekso 4.61 straipsnio 3 dalyje nurodytam terminui ir nepaaiškėjus gyvūno savininkui, gyvūnas neatlygintinai atitenka jį išlaikiusiam asmeniui.

15 straipsnis. Reikalavimai gyvūnų globėjams

1. Gyvūnų globėjai privalo atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus.
2. Gyvūnų globėjai gyvūnams laikyti gali steigti gyvūnų globos namus.
3. Gyvūnų globėjai privalo:
 - 1) patikrinti kiekvieno pas juos patekusio gyvūno sveikatos būklę, įvertinti jo tolesnio laikymo galimybę, užtikrinti reikiamos veterinarinės pagalbos suteikimą, gyvūnų skiepijimą;
 - 2) patikrinti gyvūno ženklimą, kad būtų nustatytas gyvūno savininkas, o jį nustačius nedelsiant informuoti apie surastą gyvūną;
 - 3) užtikrinti informacijos apie laikomus bešeimininkius ir bepriežiūrius gyvūnus viešą skelbimą;
 - 4) ieškoti gyvūnams naujų savininkų, naujiems savininkams suteikti visą reikiamą informaciją apie gyvūną, gyvūno sveikatos būklę, jo priežiūrą ir gerovės užtikrinimą;
 - 5) sudaryti gyvūnų laikymo sąlygas, nekeliančias grėsmės gyvūnų sveikatai ir gerovei.
4. Gyvūnų globėjams draudžiama veisti gyvūnus.

PENKTASIS SKIRSNIS SPECIALIEJI GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS REIKALAVIMAI

16 straipsnis. Gyvūnų naudojimas eksperimentams ir kitiems mokslo tikslams

1. Eksperimentams ir kitiems mokslo tikslams gali būti naudojami tik specialiai šiems tikslams veisti ir auginti gyvūnai, išskyrus teisės aktuose numatytus atvejus.

2. Bandymus su gyvūnais atlikti draudžiama, jeigu reikiamus tikslus galima pasiekti taikant alternatyvius mokslinius metodus.

3. Bandymai, galintys sukelti bandomajam gyvūnui skausmą, turi būti atliekami naudojant nuskausminimo priemones, išskyrus atvejus, kai:

- 1) nuskausminimas bandomąjį gyvūną traumuoja labiau negu pats bandymas;
- 2) nuskausminimo priemonių taikymas prieštarauja bandymo tikslams.

4. Leidimus atlikti bandymus su gyvūnais išduoda Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Lietuvos bandomųjų gyvūnų naudojimo etikos komisijos prie Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, sudarytos iš Vyriausybės įgaliotų institucijų ir organizacijų atstovų, teikimu. Gyvūnų veisimą, laikymą ir jų naudojimą eksperimentams ir kitiems mokslo tikslams kontroliuoja Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

17 straipsnis. Ūkinių gyvūnų skerdimas, ūkiuose auginamų kailinių žvėrelių, paukščių jauniklių ir embrionų nužudymas

1. Ūkiniai gyvūnai skerdyklose laikomi, svaiginami, skerdžiami laikantis skerdžiamų gyvūnų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

2. Ūkiniai gyvūnai gali būti skerdžiami skerdykloje prieš tai jų neapsvaiginus, vadovaujantis Reglamento (EB) Nr. 1099/2009 4 straipsnio 4 dalimi.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1147](#), 2014-09-23, paskelbta TAR 2014-09-30, i. k. 2014-13263

3. Asmeniniam vartojimui ne skerdyklose skerdžiami ūkiniai gyvūnai turi būti skerdžiami teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Ūkiuose auginami kailiniai žvėreliai, paukščių peryklose paukščių jaunikliai iki 72 valandų amžiaus ir embrionai turi būti nužudomi teisės aktuose nustatytais metodais, laikantis žudomų gyvūnų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

5. Ūkiniai gyvūnai turi būti apsaugoti nuo išgąščio, skausmo arba kančių juos perkeliant, varant į aptvarus, pančiojant, svaiginant, skerdžiant arba nužudant.

6. Religinėms apeigoms tinkamus ūkinių gyvūnų skerdimo metodus, tokio skerdimo kontrolę, apskaitos tvarkymą užtikrinančias priemones, tokiu būdu paskerstų ūkinių gyvūnų mėsos ženklavimo, realizavimo tvarką nustato Žemės ūkio ministerija ar jos įgaliota institucija.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-1147](#), 2014-09-23, paskelbta TAR 2014-09-30, i. k. 2014-13263

18 straipsnis. Gyvūnų dresavimas

1. Dresuojant gyvūnus turi būti užtikrinamas šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių gyvūnų apsaugą ir gerovę, nuostatų laikymasis.

2. Dresuoti kitiems asmenims priklausančius gyvūnus gali fiziniai asmenys, turintys dresuotojo kvalifikacijos patvirtinimo dokumentą, išduotą atitinkamos gyvūnų laikytojus vienijančios asociacijos.

3. Tarnybiniais tikslais laikančios ir naudojančios gyvūnus įstaigos, įmonės ir organizacijos privalo parengti tarnybiniais tikslais naudojamų gyvūnų dresavimo pagal laikomų gyvūnų rūšį ir tarnybiniais tikslais naudojamų gyvūnų paskirtį programas. Tarnybiniais tikslais naudojami gyvūnai turi būti dresuojami nepažeidžiant šio įstatymo nuostatų.

19 straipsnis. Cirkų gyvūnai ir gyvūnų naudojimas reklamai, pramoginiams ir kitiems renginiams

1. Gyvūnų cirkų veikla privalo atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus ir toks cirkas turi turėti teisės aktų nustatyta tvarka suteiktą veterinarinį patvirtinimą.

2. Cirkų valdytojai, filmų, reklamų kūrėjai, parodų, varžybų ir kitų renginių organizatoriai apie numatomus renginius, kurių metu bus naudojami gyvūnai, privalo informuoti Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą ir savivaldybės, kurios teritorijoje numatomi renginiai su gyvūnais, administraciją.

3. Naudojant gyvūnus reklamai, parodoms, pramogoms, varžyboms, cirkų pasirodymams, filmų kūrimui ir kitiems renginiams, turi būti laikomasi šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų.

4. Draudžiama dovanoti gyvūnus kaip prizus parodų, mugių, varžybų ir kitų renginių metu.

5. Draudžiama eksponuoti genetiškai nevisaverčius, su akivaizdžiai matomomis genetinėmis ligomis, apsigimimais ar patologijomis gyvūnus augintinius.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

ASMENŲ TEISĖS, PAREIGOS, ATSAKOMYBĖ IR ŠIO ĮSTATYMO VYKDYMO KONTROLĖ

20 straipsnis. Asmenų teisės ir pareigos

1. Asmuo privalo pasirūpinti arba pranešti kompetentingoms institucijoms, gyvūnų globėjams apie sužeistus, sergančius, bešeimininkius, bepriežiūrius gyvūnus, taip pat pranešti kompetentingoms institucijoms apie jam žinomus žiauraus elgesio su gyvūnais ar jų kankinimo

atvejus.

2. Gyvūnų laikytojai privalo:

1) nuolat rūpintis gyvūnų gerove ir apsauga;

2) laikytis šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių gyvūnų gerovę ir apsaugą, reikalavimų;

3) užtikrinti, kad jų laikomi gyvūnai nekeltų grėsmės žmonių, kitų gyvūnų gyvybei, sveikatai ar turtui;

4) nepažeisti kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų.

3. Gyvūnų globėjai turi teisę:

1) gauti su gyvūnų gerovės ir apsaugos užtikrinimu susijusią informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų;

2) įtarę gyvūnų gerovės ir apsaugos reikalavimų pažeidimus, reikalauti iš kompetentingų valstybės ar savivaldybių institucijų atlikti patikrinimus ir juose dalyvauti;

3) bendradarbiauti su valstybės ir savivaldybių institucijomis sprendžiant gyvūnų gerovės ir apsaugos, žiauraus elgesio su gyvūnais prevencijos klausimus.

4. Gyvūnų savininkai ar laikytojai pagal teisės aktų reikalavimus privalo užtikrinti kačių, šunų, šėškų ir kitų pasiutligei imlių gyvūnų vakcinaciją nuo pasiutligės.

5. Gyvūno savininkas, laikytojas ar nukentėjęs asmuo nedelsdami turi pranešti Sveikatos apsaugos ministerijos įgaliotai institucijai ar Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, jeigu šuo, katė ar kitas pasiutligei imlus gyvūnas apkandžiojo, apdraskė ar kitaip sužeidė žmones.

6. Kai gyvūno augintinio savininkas nebegali daugiau suteikti gyvūnui augintiniui reikiamos priežiūros, jis privalo perduoti gyvūną augintinį naujam savininkui (įskaitant perdavimą gyvūnų globėjui), kuris privalės prižiūrėti gyvūną augintinį pagal šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus. Gyvūno augintinio savininkas, nebegalintis suteikti gyvūnui augintiniui reikiamos priežiūros ir išnaudojęs visas galimybes perduoti gyvūną augintinį kitam savininkui ir išsaugoti jo gyvybę, gali kreiptis į veterinarijos gydytoją dėl nugaišinimo.

21 straipsnis. Įstatymo vykdymo priežiūra ir atsakomybė už jo pažeidimus

1. Šio įstatymo reikalavimus pažeidę asmenys atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

2. Šio įstatymo vykdymą kontroliuojančių institucijų pareigūnai turi teisę:

1) įeiti į gyvenamuosius ar negyvenamuosius pastatus ar kitas teritorijas, kur yra laikomi gyvūnai, gavę to pastato ar teritorijos savininko sutikimą arba turėdami teismo sprendimą, jeigu ten nesilaikoma šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų;

2) reikalauti iš gyvūnų laikytojų dokumentų, informacijos ar paaiškinimų gyvūnų sveikatos, gerovės ir apsaugos klausimais;

3) teikti pranešimus, pareiškimus teisėsaugos institucijoms, kad asmenys būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn už šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų pažeidimus;

4) taikyti administracinio poveikio priemones;

5) perduoti gyvūnus laikinai globai ir organizuoti gyvūnų paėmimo iš gyvūnų savininkų, laikytojų procedūrą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Lietuvos Respublikos
gyvūnų gerovės ir apsaugos
įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. rugsėjo 24 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1099/2009 dėl žudomų gyvūnų apsaugos (OL 2009 L 303, p. 1).

Papildyta priedu:

Nr. [XII-1147](#), 2014-09-23, paskelbta TAR 2014-09-30, i. k. 2014-13263

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1797](#), 2000-07-04, Žin., 2000, Nr. 61-1808 (2000-07-26), i. k. 1001010ISTAIII-1797

Lietuvos Respublikos gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo įstatymo 7, 9, 10, 12, 13, 14 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-587](#), 2001-11-08, Žin., 2001, Nr. 99-3521 (2001-11-28), i. k. 1011010ISTA00IX-587

Lietuvos Respublikos gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo įstatymo 1, 2, 5, 7 straipsnių pakeitimo bei papildymo ir įstatymo papildymo 6(1) straipsniu įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1697](#), 2003-07-04, Žin., 2003, Nr. 74-3418 (2003-07-25), i. k. 1031010ISTA0IX-1697

Lietuvos Respublikos gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo įstatymo 2, 6-1 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1978](#), 2004-01-27, Žin., 2004, Nr. 25-753 (2004-02-14), i. k. 1041010ISTA0IX-1978

Lietuvos Respublikos gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo įstatymo 2, 6(1) straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2271](#), 2012-10-03, Žin., 2012, Nr. 122-6126 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2271

Lietuvos Respublikos gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo įstatymo pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1147](#), 2014-09-23, paskelbta TAR 2014-09-30, i. k. 2014-13263

Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 1, 2, 5 ir 17 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymas